

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΒ342.7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ 2020-2021
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ελληνικά	Ειδικά Θέματα στην Φιλοσοφία του Δικαίου: Ελευθερία του Λόγου και της Έκφρασης	
	Αγγλικά	Special Topics in Philosophy of Law: Freedom of Speech and Freedom of Expression	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής περιοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	όχι		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:	ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Ελληνικά

Το μάθημα αφορά τον 1^ο κύκλο σπουδών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα που στοχεύει είναι: Η **γνώση**, και **κατανόηση** της θεμελιώδους ελευθερίας του λόγου και της έκφρασης. Η **ανάλυση** κάποιων εκ των κλασικών έργων που την θεμελιώνουν κανονιστικά. Η **σύνδεση** της ελευθερίας του λόγου/έκφρασης με την ηθική και την φιλοσοφία του δικαίου. Η **ικανότητα να αξιολογήσουν** οι φοιτητές τα δύσκολα ζητήματα που θέτουν, π.χ. η απαγόρευση του μισαλλόδοξου λόγου, της πορνογραφίας, της τέχνης ως έκφρασης κλπ..

Αγγλικά

The course is a 1st cycle course. The main aims of the course are (a) to achieve the fundamental knowledge, and understanding of the concept of freedom of speech and expression (b) to analyze some of the most classical texts in philosophy that try to provide its normative ground. (c) to relate freedom of speech and expression with moral philosophy and philosophy of law, d) to foster the capacity for the critical evaluation of hard cases such as hate speech, pornography, or offensive art works.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Ελληνικά

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, αυτόνομη και ομαδική εργασία

Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Αγγλικά

Development of skills in written communication

Independent work

Work in groups

Being critical and self-critical
Respect of difference and multiculturalism

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ελληνικά

Η ελευθερία του λόγου και της έκφρασης αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις ελευθερίες και δικαιώματα που αναγνωρίζονται πια στις δημοκρατίες μας έπειτα από αγώνες αιώνων. Παρόλα αυτά το περιεχόμενο και τα όρια παραμένουν αντικείμενο έντονων συζητήσεων και διαφωνιών, ιδιαίτερα σήμερα που οι κοινωνίες μας έχουν γίνει πολυπολιτισμικές. Στο σεμινάριο θα έχουμε αφενός την ευκαιρία να συζητήσουμε τη φιλοσοφική και κανονιστική θεμελίωση της ελευθερίας της έκφρασης, παρουσιάζοντας επιχειρήματα στοχαστών όπως ο Σπινόζα, ο Καντ, ο Μιλ, και ο Σκάνλον. Αφετέρου θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε φιλοσοφικά τα προβλήματα που τίθενται από προσπάθειες λογοκρισίας, νομοθετήματα που απαγορεύουν τον μισαλλόδοξο λόγο, ποινικοποιούν την άρνηση του ολοκαυτώματος, ή επικρίνουν έργα τέχνης που μπορεί να προσβάλουν το θρησκευτικό συναίσθημα κλπ.

Αγγλικά

Freedom of speech and expression constitutes one of the fundamental liberties and rights recognized in modern democracies after centuries of struggling with authoritarian regimes. However its content and limits remain highly contestable, especially in our era of multicultural societies. During the seminar we shall have the opportunity to discuss, on the one hand, the philosophical and normative grounding of freedom of expression found in arguments offered by Spinoza, Kant, Mill and Scanlon. On the other hand, we shall make an effort to philosophically analyze problems posed by censorship, laws that ban hate speech, penalize denial of the Holocaust or want to ban offensive art works, etc.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση βάσεων δεδομένων Παρουσιάσεις –διδασκαλία με εξειδικευμένο λογισμικό (ppt κ.λπ.) Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις & επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας classweb Επικοινωνία μέσω email 																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <table border="1"> <tr> <td>Σεμινάρια</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>131</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	Σεμινάρια	39	Συγγραφή εργασίας	131	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	80													<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
Σεμινάρια	39																			
Συγγραφή εργασίας	131																			
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	80																			

ECTS	Σύνολο	250
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p align="center">Δημόσια παρουσίαση, Γραπτή εργασία</p> <p align="center">Public in-class presentation, essay writing</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Βιβλιογραφία</p> <p>Σπινόζα, Μπαρούχ, <i>Περί της ελευθερίας της σκέψης σε ένα ελεύθερο κράτος</i>, μτφρ. Άρης Στυλιανού, Άγρα</p> <p>Ιμμάνουελ Καντ, «Απόκριση στο ερώτημα: Τι είναι Διαφωτισμός» στο <i>Δοκίμια</i>, μτφρ. Ε. Παπανούτσος</p> <p>John Stuart Mill, <i>Περί Ελευθερίας</i>, Αθήνα: Επίκουρος</p> <p>Scanlon, T., 1972. "A Theory of Freedom of Expression," <i>Philosophy and Public Affairs</i>, 1(2): 204–226.</p> <p>Φιλήμων Παιονίδης, «Ο Mill και το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης» <i>Ισοπολιτεία. Επιθεώρηση Φιλοσοφίας Δικαίου, Πολιτικής Φιλοσοφίας και Ηθικής</i>, Τόμος IV, τχ 2 (2000).</p> <p>Alexander, L. and Horton, P., 1984. "The Impossibility of a Free Speech Principle" <i>Northwestern Law Review</i>, 78(5): 1319ff.</p> <p>Brison, S., 1998. "The autonomy defence of free speech," <i>Ethics</i>, 108(2): 312–339. Cohen, J., 1993. "Freedom of Expression," in <i>Philosophy and Public Affairs</i>, 22(3): 207–263.</p> <p>Joel Feinberg, 'Limits to the Free Expression of Opinion' in J. Coleman and Joel Feinberg (eds.) <i>Philosophy of Law</i></p> <p>Gomberg, P., 2008. "Autonomy and free expression." <i>Journal of Social Philosophy</i>, 25 (2).</p> <p>Jacobson, D., 2000. "Mill on Liberty, Speech, and the Free Society," in <i>Philosophy and Public Affairs</i>, 29(3): 276–309.</p> <p>Parekh, B., 2012. "Is There a Case for Banning Hate Speech?," in M. Herz & P. Molnar, P., <i>The Content and Context of Hate Speech: Rethinking Regulation and Responses</i>, Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Warburton, N., 2009. <i>Free Speech: A Very Short Introduction</i>, Oxford: Oxford University Press.</p> <p>West, C., 2003. "The Free Speech Argument Against Pornography", <i>Canadian Journal of Philosophy</i>, 33(3): 391–422.</p> <p>Πηνελόπη Πετοίνη και Δημήτρης Χριστόπουλος (επιμ.), <i>Η λογοκρισία στην Ελλάδα</i>, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, 2019</p> <p>Δημήτρης Χριστόπουλος «Το απρόσφορο της ποινικοποίησης της βλασφημίας: για τις αντιδράσεις μουσουλμανικού κόσμου για τα δανικά σκίτσα» στην εφημερίδα <i>Η ΑΥΓΗ</i>, 24/02/2006</p> <p>Dworkin, Ronald 'Even bigots and Holocaust deniers must have their say' <i>The Guardian</i>, 14/02/2006</p>
--

Onora O'Neill, 'A right to offend?' *The Guardian*, 13/02/2006

F. Schauer, 'Free Speech in a world of private power' in T. Campbell and W. Sadurski (eds.), *Freedom of Communication*, Aldershot: Dartmouth, 1994, 1-16

W. Sadurski, *Freedom of Speech and its limits*, Dordrecht: Kluwer